

19. JAK ZDETRONIZOWAĆ BOGA?

Cele lekcji – wymagania ogólne

- ◆ rozwijanie umiejętności oceniania własnej relacji z Bogiem w świetle pierwszego przykazania Dekalogu;
- ◆ pogłębienie świadomości, że dojrzała wiara wyraża się w unikaniu zachowań sprzecznych z wolą Bożą;
- ◆ odkrywanie pozytywnego podejścia do wskazań zawartych w Dekalogu.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe

Uczeń:

- ◆ na podstawie własnych przemyśleń wymienia zachowania niszczące lub zrywające relacje z najbliższymi osobami;
- ◆ po lekcji definiuje grzechy przeciwko pierwszemu przykazaniu;
- ◆ po lekcji wyjaśnia konsekwencje pozytywnego rozumienia pierwszego przykazania.

Wartości

- ◆ oddawanie czci Jedynekmu Bogu;
- ◆ formacja sumienia w oparciu o pierwsze przykazanie.

Propozycja realizacji

Wprowadzenie

Metoda – burza mózgów. Nauczyciel tworzy 6 grup, prosi o wybranie liderów i zaprasza ich po odbiór materiałów (karton i marker). Następnie zapisuje na tablicy pytanie kluczowe: „Jakie zachowania wobec najbliższych mogą ich zasmutić lub zranić?”. Nauczyciel wyjaśnia, że zadaniem grup jest wypisanie jak największej liczby przykładów takich zachowań według poniższego klucza:

- grupa 1 i 4 – zachowania dzieci wobec rodziców;
- grupa 2 i 5 – zachowania przyjaciela wobec przyjaciela;
- grupa 3 i 6 – zachowania męża lub żony wobec współmałżonka.

Po wykonaniu zadania liderzy grup umieszczają kartony z odpowiedziami w widocznym miejscu sali i referują to, co grupy opracowały.

Podsumowanie: Bóg jest naszym Ojcem. Dlatego niektóre z naszych czynów będą smuciły i raniły Go tak jak przedstawione przez liderów zachowania dzieci wobec rodziców. Jezus w Ewangelii wg św. Jana (15, 15) mówi: „Już was nie nazywam sługami, bo sługa nie wie, co czyni pan jego, ale nazwałem was przyjaciółmi, albowiem oznajmiłem wam wszystko, co usłyszałem od Ojca mego”. Jezus chce być z ludźmi w relacji przyjaźni. Dlatego niektóre czyny człowieka będą smuciły i raniły Go tak jak przedstawione przez liderów zachowania przyjaciela wobec przyjaciela. Pismo Święte ukazuje relację Boga do człowieka jako relację oblubieńca i oblubienicy. Dlatego niektóre czyny będą smuciły i raniły Go tak jak przedstawione przez liderów zachowania męża lub żony wobec współmałżonka.

Rozwinięcie tematu

Metoda – giełda definicji. Nauczyciel rozdaje uczniom formularze, na których wypisane są grzechy przeciwko pierwszemu przykazaniu (załącznik 1). Następnie prosi, aby każdy uczeń samodzielnie stworzył definicję danego grzechu i zapisał ją w odpowiednim miejscu formularza. Kiedy ta część zadania zostanie wykonana, nauczyciel tworzy grupy liczące po 4–5 osób. Zadaniem każdej z grup jest uzgodnienie wspólnych definicji danego grzechu w oparciu o określenia spisane przez uczniów w czasie pracy indywidualnej. Po wykonaniu zadania przedstawiciele grup odczytują definicje.

Podsumowanie: nauczyciel, odnosząc się do poszczególnych pomysłów uczniów, wyjaśnia, na czym polegają grzechy przeciwko pierwszemu przykazaniu, a uczniowie dokonują ewentualnych korekt w swoich formularzach:

- ateizm – negacja istnienia Boga;
- agnostycyzm – twierdzi, że nie można poznać istnienia Boga lub o Bogu nie da się nic sensownego powiedzieć;
- zabobon – przypisywanie magicznego znaczenia praktykom religijnym;
- bałwochwalstwo – ubóstwienie tego, co nie jest Bogiem, uwielbienie stworzenia zamiast Stwórcy;
- wróżbiarstwo – dążenie do odsłonięcia przyszłości i zapanowania nad nią za pomocą sił duchowych;
- magia – pozyskiwanie sił duchowych, by posługiwać się nimi w celu osiągnięcia władzy nad bliźnimi;
- kuszenie Boga – wystawianie na próbę, w słowach lub w uczynkach, dobroci i wszechmocy Boga;

- świętokradztwo – profanowanie lub niegodne traktowanie czynności liturgicznych, sakramentów, osób, rzeczy i miejsc poświęconych Bogu;
- symonia – nabywanie lub sprzedawanie darów duchowych.

Zakończenie

Każde z dziesięciorga przykazań Bożych ma zarówno wymiar negatywny, jak i pozytywny. Przykazanie „Nie będziesz miał bogów cudzych przede mną” w wymiarze negatywnym zabrania popełniania grzechów, takich jak: ateizm, agnostycyzm, zabobon, bałwochwalstwo, wróżbiarstwo, magia, kuszenie Boga, świętokradztwo, symonia. Jednak w moralności chrześcijańskiej nie chodzi o to, aby skupić się na tym, czego nie wolno. Moralność chrześcijańska – czy szerzej cała duchowość chrześcijańska – to nieustanne pozytywne poszukiwanie woli Bożej i realizowanie jej w codziennym życiu. Zatem jaki jest pozytywny wymiar pierwszego przykazania Dekalogu? Taki mianowicie, że Bóg jest pierwszy i w życiu człowieka powinien mieć miejsce pierwsze. Genialnie ujął to św. Augustyn: „Jeżeli Bóg w życiu jest na pierwszym miejscu, wszystko znajdzie się na właściwym miejscu”. Dlatego nie należy obawiać się tego, że Boga umieści się na tronie swojego życia. Lękać się raczej należy tego, że Bóg będzie zdetronizowany.

Notatka

Uzupełnione podczas lekcji formularze.

Korelacja z edukacją szkolną

- ◆ historia sztuki – przedstawienia Boga w malarstwie i rzeźbiarstwie;
- ◆ filozofia – Bóg jako byt konieczny, absolutny i transcendentny.